

ÉLETTÜNK

XXXIX. évf. 11. szám (39. Jg. Nr. 11)

Az európai magyar katolikusok lapja

2007. november

IGAZSÁGOS TÁRSADALOM

A Latin-amerikai és Karib-tengeri Püspöki Konferenciák V. közgyűlésén kulcsfontosságú gondolatokat fogalmazott meg a Szentatyva a következő évek lelkipásztori programjához.

A közgyűlés célkitűzése, hogy új lendületet adjon az evangelizációnak azért, hogy a térség nemzetei növekedjenek a hitben, fény legyenek a világ számára, és életükkel tanúságot tegyenek Krisztusról.

Az Egyház szeretne gyermekei mellett állni és segíteni őket az előttük álló kihívásokban. Helyzetelemzésében a pápa elmondta, hogy a Santo Domingóban tartott IV. közgyűlés óta sok minden megváltozott a társadalomban. A globalizáció kétszertelenül jele a világ egységre való törekvésének, ugyanakkor magában hordozza a veszélyt, hogy a nyereség váljon a legfőbb jóvá az emberek számára. Mint az élet valamennyi területét, a globalizációt is az etikának kellene vezérelnie, mindent az ember szolgálatába helyezve.

Az ülés vezérgondolata János apostol levelének egyik mondata: „Legyünk Jézus Krisztus tanítványai és misszionáriusai, hogy népeinknek élete legyen Őbenne. Én vagyok az Út, az Igazság, és az Élet.” Ez emberben felmerülő kérdésre, hogy „Miért is akarunk az ő tanítványai lenni? Mit ad nekünk Krisztus?” – a Szentatyva így válaszolt: mert a vele való közösségben találjuk meg az igazi, méltó életet, és szeretnénk megismerteni másokkal azt, amit benne megtaláltunk.

Amikor az ember felismeri Krisztus legvégéig elmenő szeretetét, nem tud rá másképp felelni, csak hasonló szeretettel: „Követlek, bárhová mész.” (Lk 9,55). Így válik tanítvánnyá.

Sokak ellenvetésére válaszul, miszerint a hit előtérbe helyezése 'intimizmusból', vallási individualizmusba menekült jelenthet a valóság elől, a pápa a 'valóság' értelmezéséről beszélt, amely gyakran csak az anyagi javakra, a társadalmi, gazdasági, politikai problémákra szűkül le. „Eppen ebben áll az utóbbi évszázad uralkodó tendenciának nagy és pusztító hibája, ahogy azt a marxista és a kapitalista rendszerek eredményei egyaránt tükrözik. Meghamisítják a valóság fogalmát, megcsonkítva az elsődleges, emélfogva döntő valóságot, amely maga Isten. Aki kizárja látóköréből Istent, az meghamisítja a valóság fogalmát, következképpen téves utakra juthat, romboló megoldásokat javasolva.”

Az első lényeges megállapítás az – folytatta –, hogy csak az ismeri a valóságot, csak az tud megfelelni és tényleg emberi módon válaszolni rá, cselekedni benne, aki ismeri Istent. E tézis igazságát egyértelműen mutatja azon rendszerek bukása, amelyek Istent 'zárójelbe tették'.

A Szentatyva kifejtette, hogy az Egyház életének a V. közgyűléssel kezdődő új szakaszában, Krisztus megismeréséhez és követéséhez elengedhetetlen Isten Igéjének mély ismerete. Bátorította a főpásztorokat, hogy úgy tanítsák az embereket Isten Igéjének olvasására és az ar-

(Folytatás az 5. oldalon)

Cserháti Ferenc püspök köszönti
XVI. Benedek pápát

Legyetek az ima emberei

– buzdította XVI. Benedek pápa az elmúlt évben kinevezett főpásztorokat, akiket szeptember 22-én audiencián fogadott Castelgandolfóban. Köztük volt Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök is. Immár többéves hagyománnyá vált, hogy az utóbbi időben kinevezett püspökök Rómában találkoznak, és közösen elzarándokolnak Szent Péter sírházához. Ebben az évben a világ különböző részeiről 115 főpásztor vett részt ezen az évente megrendezett találkozón. A legtöbben, 42-en, Európából érkeztek. Latin-Amerikát 39, Észak-Amerikát pedig 9 püspök képviselte. Az új püspökök európai csoportjának előadást tartott Erdő Péter bíboros, magyar prímás, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnöke.

A Szentatyva szavai szerint a tanulmányi héten szerzett tapasztalatok arra buzdítják a résztvevőket, hogy elmélyítsék a püspök felelősségének és feladatainak szempontjait. Elmélyül bennük az a tudat is, hogy nem egyedül kormányozzák Isten rájuk bízott népét, hanem a kegyelem segítségével támaszra találhatnak a pápában és püspöktestvéreikben. Rómában, a katolicizmus központjában, még jobban érzékeli Isten népének egyetemességét.

A püspökszentelés napján, még a kézrátétel előtt, az Egyház megkérdi a jelöltet, hogy készen áll-e kötelezettségei vállalására. Ezek között szerepel az evangélium hűségének hirdetése, a hit megőrzése, valamint a kitartó ima a mindenható Istenhez szent népe javára. A pápa beszédének központi témájaként a püspök imájának apostoli és lelkipásztori jellegét válaszította.

Az apostolok jól megértették, hogy az imában felismert dolgok hirdetése előbbre való sok más tevékenységnél, mert elhatározták: „Mi (pedig) majd az imádságnak és az Ige szolgálatának szenteljük magunkat”. (ApCsel 6,4). Ez az apostoli program korunkban is rendkívül időszerű – mondta az Szentatyva. Ma a püspöki szolgálatban sok idét vesznek igénybe a szervezési szempontok, a főpásztoroknak sokrétű munkát kell végezniük, de az

(Folytatás a 6. oldalon)

Cserháti Ferenc püspök

KRISZTUS EGYHÁZÁNAK DICSŐSÉGE

Végéhez közeledik Árpád-házi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulója, amelynek alkalmából a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a 2007-es esztendő jubileumi évvé nyilvánította. Ahogy magyar hazánkban, Németországban és a világ többi országában is, ugyancsak jubileumi ünnepségekkel idézték fel Szent Erzsébet alakját és életét. A szent születésének nyolcadik centenáriumáról a nyugati magyarok sem feledkeztek meg: a jubileumi év során ünnepi szentmiséken, szentbeszédekben, előadásokban, záródoklatokon emlékeztek Árpád-házi Szent Erzsébet példás keresztény életére. Ezt tesszük most is, ünnepi közeledtével.

Úgy tűnik, mintha korunkban kiveszőben lennének a nagy ideálok és hanyatlóban lenne a példaképek jelentősége. Esményképekre mégis szükségünk van, hiszen a múlt ismerete nélkül veszélyben a jövő; csak a múlt értékeire, időt álló eszményeire építhető a szebb jövő. Szükségünk van a múlt ismereteire, tapasztalataira, példáira... Ezért ápoljuk hagyományainkat, elődeink, őseink örökségét.

Szent Erzsébet úgy élt, hogy két nemet is büszke rá, magának vallja. Az idegenbe szakadt magyaroknak éppúgy példaképe, mint a németeknek. Az Isten és emberszeretet hírnökének és hősének tekintik. A szegénység és a szeretet szellemét gyakorolta, és ez Krisztus Egyházának dicsősége és tanúbizonyság (vö. GS 88-90) – olvassuk a II. Vatikáni Zsinat egyik dokumentumában.

Szent Erzsébet közülünk való emberként élt, aki komolyan vette keresztény hivatását. Hozzánk hasonló ember volt, mégis sikeresen valósította meg a krisztusi élet ideálját. Ha ez neki sikerült, akkor miért ne sikerülhetne nekünk is? Azt viszont tudjuk, hogy ő maga sem automatikusan vált szenté – apját, II. Andrást az Egyház egy időre kiközösítette, anyja, Gertrudis pedig a magyar történelem egyik leggyűlöltebb személye volt –, hanem tudatosan törekedett a radikális Krisztus-követésre, amit meg is valósított, s lett a szegények és betegek nagylelkű gondozója és ápolója, a szenvedő Krisztust látva minden esendő emberben.

De hát ki is volt ez az asszony, hogy ilyen nagy tiszteletnek örvend? Hol és hogyan élt? Van-e egyáltalán üzenete a mának? Villantsuk fel életrajzát.

II. András magyar király és meráni Gertrúd hercegnő leányaként született 1207-ben, valószínűleg a sárospataki királyi várból. Politikai megfontolásból és gazdag hozománnyal már nyéves korában Wartburgba vitték, és feleségül szánták Hermann gróf és felesége, Wittelsbach Szófia legidősebb fiának, aki azonban semmi érdeklődést sem tanúsított iránta. Erzsébet így hamarosan megbarátkozott a fiatalabb fiúval, a nála hét évvel idősebb Lajossal, a későbbi IV. Lajos türingiai örgróffal, aki kezdetől fogva szívből szerette.

A leendő anyós, Szófia asszony, aki egyébként szerette a kis Erzsébetet,

növekvő rosszallással figyelte a gyermek különleges szokásait. Nemcsak apró, túlzásnak minősített vallási gyakorlatai zavarták (Erzsébet például ismételtlen megszakította játékait, hogy, mint mondta, „Istent szeresse”), hanem az is, hogy teljes természetességgel magával egyenrangú társnak tekintette a legegyszerűbb gyermeket is. A leendő anyós ezt még mind elnézte volna, mint gyermekes jámborságot, azt azonban már nem tudta megbocsátani, hogy Erzsébet nem vette át az udvari élet előírt formáit: nem volt hajlandó megtanulni a nők számára akkor kötelező tipegő járást, s ráadásul minden

Assisi Szent Klára és Árpád-házi Szent Erzsébet (Assisi, Szent Ferenc-bazilika)

körtáncnál jobban szerette a vad lovaglást. Ezzel kiváltotta az egész udvar megütközését is, s ha Lajos védelmébe nem veszi az áskálódásokkal szemben, és aránylag korai házassággal meg nem szilárdítja helyzetét a várból, Erzsébetet valószínűleg hamarosan hazaküldték volna Wartburgból Magyarországra.

A házasságkötés azonban megtörtént, és a fiatalok boldogsága teljes volt. 1221-ben, az akkor éppen 21 éves Lajos feleségül vette Erzsébetet. Gyönyörű házasságot éltek, három gyermekük született: Hermann (1222-ben), Szófia (1224-ben), majd Gertrúd, akit a szülők már születése előtt Istennek ajánlottak.

Erzsébet teljes szívvel átadta magát férjének, akihez a szeretet sokkal erősebb kötelékei fűzték, mint a szülők akaratára vagy az együtt töltött gyermekkor. Ha férjét hazavárta, messzire elébe lovagolt, és viharos örömmel üdvözölte. Lajos pedig az udvari emberek megrökönyödésére egy asztalnál étkezett vele.

Mélyen hívó, vallásos asszony volt. Órákon át imádkozott elmerülten a várkapolnában. Lajosnak tapasztalnia kellett, hogy felesége szívét, jóllehet nagyon szereti őt, nemcsak ő birtokolja: Isten volt az, aki Erzsébetet egészen lefoglalta magának. És Lajos hálás hittel vette tudomásul, hogy felesége néha éjszaka fölkel mellőle, és a hideg padlóra fekszik, hogy Isten szeretetéről egy időre el

(Folytatás a 6. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Élet a halál után? (1.)

Az ember élete a földön korlátozott: a halállal véget ér. De ezzel a léte is megszűnik, vagy más formában, más körülmények között folytatódik? – ez a kérdés az emberiséget – minden időben és mindenütt – mindig újra foglalkoztatta. November hónapjában, amikor a természet is az elmúlásra emlékeztet és az egyházi év Mindenszentek ünnepével és a Halottak napjával figyelmünket arra irányítja, ami világi pályafutásunk befejeztével reánk vár, időserű és helyénvaló, hogy az *Életünk* is felvesse a kérdést, annál is inkább, mert beszélgetés közben gyakran előkerül. Válaszul mindenekelőtt megvizsgáljuk, mi az emberiség egészének az álláspontja, majd szemügyre vesszük a monoteista vallásrendszerek tanítását, ezen belül részletekre is kitérve a kereszténységet. Szóba kerül – legközelebb – a mennyország és a pokol fogalma: megközelíthetőek-e a mai ember számára és ha igen, hogyan?

A halál: kapuzárás vagy kapunyitás?

Néhány ével ezelőtt a „Der Spiegel” német hetilap beszámolt egy közvéleménykutatásról, amelynek témája: „Mit hisznek a németek?” Arra a kérdésre, van-e élet a halál után, a megkérdezettek 43%-a választott igennel, 38%-a nemmel, a maradék 19% nem választott. Még meglepőbb, hogy néhány évtizede Rómában is rendeztek ilyen körkérdezt, amelyből kiderült, hogy a város lakói szinte kivétel nélkül hisznek Istenben, de csak minden negyedik a túlvilág létezésében.

Az ilyen adatokat elgondolkodtatók, annál inkább, mivel a valláskutatók egyöntetűen állítják, hogy nem létezik a földkerekségen egyetlen nép sem, amely nem tételezné fel az élet valamilyen folytatását a halál után. A temetési szertartások és a halottak kultusza is ezt igazolja világszerte, függetlenül attól, hogy primitív vagy magasabb kultúrájú nép hitéről van-e szó. Egy ilyen egységes álláspont arra enged következtetni, hogy a túlvilágban való hit az emberi léthez hozzátartozik és az ettől való elterés degenerációs jelenség, de mindenestre szembefordulás az ember természetével és az ebből fakadó világszemlélettel.

Korunk vallástörténetiséi (pszichológusai, -szociológusai) e ténynek nem tulajdonítanak különösebb jelentőséget, mondván, hogy a tudomány és a technika fejlődése nyomán az ember vallásos beállítottsága is átalakult, sokkal racionálisabbá, józanabbá vált, amennyiben nem tételez fel, nem fogad el olyasmít, amit tudományos módszerekkel nem tud igazolni. Már pedig – szerintük – ilyen az a felfogás, miszerint a halál nem jelent végleges kapuzárást. Erre utalnak egyébként az említett közvéleménykutatások eredményei és általában a vallásosság csökkenése, ugyanannyira, hogy az iparosodott társadalmakban a lakoságnak több mint a fele teljesen vallás nélkül élte életét.

Nos, senki sem vonja kétségbe e jelenségek tényét. A kérdés inkább az, hogy a tudomány és technikai fejlődés szükségszerűen magával hozza-e az ember elvallástalanodását és ennek keretében az élet folytatódását, illetve egy új élet kezdetébe vetett hit értelmességét a biológiai halál után. Mászóval: biztos-e, hogy a tudományos és technikai fejlődés következményeit automatikusan pozitívnak kell tekinteni – akkor is, ha a hangsúlyt az évezredek során kialakult emberi érzékek le-

építésével járnak? És ha abból indulunk ki, hogy a tudományos és technikai fejlődés önmagában véve pozitív, mert az ember tudását gyarapítja és életét könnyebbé, kezelhetőbbé, kényelmesebbé teszi, vajon nem nyomja-e el az ember egyéb képességeit, például a szellemi érdeklődést és tevékenységet? Nem fenyeget-e a veszély, hogy az elért eredmények egyoldalúan anyagi és az érzelmeiket igénybe vevő hatások folytán negatív befolyást gyakorolnak az ember életére, azt lecsökkenti sőt majdhogynem kikapcsolják? A média (képeslapok, televízió, internet) oly mértékben ejti rabul és tartja rabságban kortársaink jelentős részét, hogy teljesen átveszik azt a szemléletet, amelyet ezek közölnek. Az állandó stressz, amelyben élnek, kizsigereli őket: önálló gondolkodásra nincs sem erejük, sem idejük. Márpedig az élet legfontosabb kérdéseire keresni a választ csak az fogja, aki erre veszi magának az időt és fáradságot. Más szóval: a vallásosság jelenségének és ezen belül egy halálán túli életbe vetett hitnek a csökkenése, egy általában pozitív fejlődés árnyoldala. A kárvallott az ember, aki léte alapértékeiből veszít és lelkiileg, szellemileg elszegényedik, degenerálódik. Szabad azonban remélni – és bizonyos jelekből lehet rá következtetni – hogy ez az ártalmas tendencia helyet ad olyan irányzatnak, amely újra felfedezi, hogy az ember több, mint amivé posztmodern „proféták” silányítani próbálják. A kapuzárás, a halál, nem végleges, hanem átmenet a kapunyitás, egy új élet felé.

Élet a halál után – a Bibliában és a Koránban

A három monoteista vallás – zsidóság, kereszténység, iszlám – határozottan tanítja, hogy a halál, azaz a földi élet befejezése, nem az utolsó szó. Isten az embert nem azért teremtette, hogy néhány röpké évtized után léte megszűnjék. Isten az ember életének célt adott, feladatokat bízott rá, amelyek teljesítése számon kéri tőle. Ezek a szempontok mindhárom vallásban megtalálhatóak. Nézzük hát, mit tanít a Biblia (Ö- és Újszövetség) és mit a Korán az életéről a halál után.

Ószövetség

A hatnapos teremtetéstörténetben csak ételről van szó. Az ember megteremtése után a szöveg megismétli a sztereotip mondatot: „Isten látta, hogy nagyon jó mindaz amit alkotott” (Ter 1, 31). A halál fogalma első ízben a következő fejezetben, az úgynevezett „második teremtetéstörténet”-ben fordul elő, mint Isten figyelmeztetése arra az esetre, ha az ember ennék a tiltott fa gyümölcséből (Ter 2, 17). A bűnbeesést követő, Isten által kimondott büntetés ténylegesen a halált is magában foglalja (Ter 3, 19). Hogy mi következik a halál után, arról az Ószövetség emberének nem volt világos fogalma. A halott „megtért atyáikhoz”, illetve a „se’ol”-ba került, egy sötét, vizgatlan helyre, ahol igazak és bűnösök együtt várakoznak. Hogy mire várakoznak, az csak a későbbi teológiai ismeretekből derül ki: a feltámadásra, arra, hogy az igazak mindörökké Istennél lesznek, a gonoszok pedig elnyerik büntetésüket (Dán 12, 2; Iz 50, 11) – tűzben pusztulnak, a fereg megemészti őket. A feltámadás körül éles viták folytak még Jézus idejében is a szadduceusok és a farizeusok közt (Mt 22, 23).

Az Ószövetség iratait olvasva mindenesetre félreérthetetlen, hogy a zsidóság – akkor is, ha a hangsúlyt az evilági életre helyezte – sosem hitte, hogy a ha-

lállal mindennek vége, hanem meg volt győződve egyfajta továbbélésről, bármennyire is csak ködös elképzelései voltak erről. Isten hatalma élet és halál felett sosem volt kétség.

Újszövetség

Jézus Krisztus megjelenése az élet és a halál problémájának megközelítését gyökeresen megváltoztatta. Ez már kifejezésre jut az evangéliumokban leírt három halottfeltámasztás (Jairus leánya, naimi ifjú és Lázár) esetében. Jézus ezekkel nem azt akarja bizonyítani, hogy a halál után is van élet, hanem azt, hogy neki, mint Istenembernek hatalma van élet és halál felett, előkészítve ezzel a talajt a saját feltámadása valóságának elfogadására.

Van azonban egy lényeges különbség Jézus halottfeltámasztásai és a saját feltámadása között: akiket feltámasztott, azok folytatták földi életüket, ahol az abamaradt; Jézus viszont egy más létkategóriába lépett át feltámadása által. Ez magyarázza, hogy azok, akik látták őt, találkoztak vele feltámadása után, nem ismerték fel mindjárt. Így válik érthetővé, hogy zart ajtókon keresztül is megjelenik tanítványainak anélkül, hogy testi valóságát elveszítené (ételt vesz magához, megérinthető). Ezt nevezzük „megdicsőült” testnek: valóságos test, amely mentes a fizikai korlátoktól.

Mindez arra utal, hogy a halál utáni életet is hasonló módon lehet elképzelni, legalábbis a feltámadás után: valódi, tudatos, személyes és testi-lelki egység, melynek megszűnnek a vonatkozásai térhez és időhöz. Az élet a halál után nem egyszerűen egyenes folytatása a földi életnek, hanem megfelel annak a közegnek, amelybe hordozója került. Természetes, hogy amit erről az új életről szavakba tudunk foglalni, legjobb esetben valamennyire megközelíti a valóságot, de semmiképp se adekvát, hiszen nincsenek se közvetlen ismereteink, se tapasztalatunk róla.

Az iszlám és a túlvilág

A Korán álláspontja a halál utáni élet kérdésében nem hagy kétséget: a lélek ugyan elválik a testtől, de nem szűnik meg létezni. A halál után két angyal kivizsgálja a halott hitét és tetteit, ennek megfelelően megbüntetik vagy a Paradicsom előzét éreztetik vele. A test a lélekkel csak az utolsó ítéletkor egyesül újra. Csak ezt követően élvezheti a hívó muzulmán a Paradicsom gyönyöreit, melyeket csak egy régi Korán-magyarázat irt le nagyon is világi színekkel és képekkel. Lényegükben ezek minden szépet és jót tartalmaznak és Isten látásából fakadnak.

Mint az iszlám általánosságban, úgy a halál utáni életről szóló tanítása is tartalmaz ó- és újszövetségi elemeket, amelyek keverednek a törzsi vallások hagyományával. A központi téma itt is Isten abszolút uralma, az ember részéről pedig a korlátlan hit és alávetettség az Ő akaratának. A keresztény felfogástól, mely az Isten szeretetét állítja a halál utáni élet középpontjába, a Korán atomoszférája, mely a teljes engedelmesség követelményére épül, nagyon távol van. Valódi érintkezést csak Isten igralmassága jelent.

Mindez még távolról sem tárgyalta a halál utáni élet minden területét. Még sok mindenről kell beszélnünk, például olyan kérdésekről, mint mennyország, tisztítótűz, pokol: lehet-e a XXI. században ilyen fogalmakat csak említeni is? Nem tesszük magunkat nevetésgessé?

Ilyesmik csak olyanok számára nevetéssé, akiknek tudatlanságuk miatt mindent meg lehet bocsátani. Hogy is mondta Jézus: „...mert nem tudják, mit cselekedzenek...”

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Novemberre
I.

Általános: Hogy azok, akik az orvosi kutatásra adják magukat, és valahányan, akik a törvényhozói tevékenységben foglalkozkodnak, mindig mély tiszteletet tápláljanak az emberi élet iránt, kezdetétől fogva egészen a természetes befejezéséig.

2006. február végén az élet kérdéseivel foglalkozó Pápai Akadémia közgyűlést és kongresszust tartott; a kongresszus témája ez volt: „Az emberi embrió a beágyazódást megelőző szakaszban.” Február 27-én XVI. Benedek pápa találkozott a kongresszus résztvevőivel. Akkor elmondott beszédéből vesszük az alábbi gondolatokat.

(A) Legalmas és egyben bonyolult problémáról van szó. Sem a Biblia, sem a legreggibb keresztény hagyomány sehol kifejezetten nem foglalkozik vele, nem is foglalkozhat.

Mindazonáltal Mária látogatása Erzsébetnél érzelmeti egy embrió és egy magzat tényleges, eleven jelenlétét: „Amint Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, felujjongott méhében a magzat.” (Lk 1, 41) Szent Ambrus hozzáfűzi: „Erzsébet észlelte Mária érkezését, János észlelte az Úr érkezését; az asszony az Asszonyt, a gyermek a Gyermekét.”

Más bibliai szövegek is kifejezik Isten szeretetét minden emberi lény iránt, már a méhben folyó élet kezdetétől. „Mielőtt megformálta az anyaméhben, ismeretek, és mielőtt kijöttél anyád méhéből, megszentelték.” (Jer 1, 5) „Te formáld bensőm, s anyám méhében te szőttest a testem.” (Zsolt 139/138, 13)

„Isten szeretete nem tesz különbséget az újonnan fogant, még anyja méhében lévő kisdéd és a gyermek vagy az ifjú személy meg a felnőtt és az idős személy között. Isten nem tesz köztük különbséget, mivel mindegyikben saját képének és hasonlatosságának (Ter 1, 26) lenyomatát látja.”

Mindegyikükben Egyszülött Fia arcának tükröződését is látja, akiben „kíválasztott minket a világ megteremtése előtt. . . . Elve arra rendelt minket, hogy gyermekeivé fogadjon Jézus Krisztus által. . . .” (Ef 1, 4–6)

„Az emberi személy nagyon magasztos méltóságban részesült, amely az ő Teremtőjével egyesítő bensőséges szövetségben gyökerezik: Isten saját valóságának visszfénye ragyog fel az emberi személyen, minden egyes személyen, életének bármilyen szakaszában vagy állapotában.”

(B) Az Egyház meg van győződve minden emberi élet szent és sérthetetlen voltáról, fogamzásától a természetes végéig. Ezt az alapvető erkölcsi tételt alkalmazni kell az embrió életének kezdeti szakaszára is, az anyaméhben történő beágyazódást megelőzően. A kongresszus éppen ezt a megtermékenyítést követő első szakaszt van hivatva felderíteni. „Miszterium ez, amelynek jelentőségére fényt deríteni a tudomány egyre növekvő mértékben képes lesz, még ha nehéz is lesz teljesen megfejteni. Hiszen mielőtt az észak sikerül egy lekidzárhatatlannak gondolt korlátnak fölébe kerekednie, más, még ismeretlen korlátok kihívása elé kerül.”

(c) Jeruzsálemi Szent Cirill ilyen kérdéseket fogalmazott meg a katekumenokhoz szólva: „Ki lehelt életet a méhben rejtőző élettelen magzatba? Ki fűzött össze minket csontokkal és izmokkal, és ruházott fel bőrrel és hússal, és mielőtt a gyermek megszületik, ki idézi elő, hogy az emlő bőségben termeljen tejet?” „Ember, te a Mesterembert látod, a bölcs Teremtőt látod!” Ilyen megfontolások a harmadik évezred elején is érvényesek (Folytatás a 4. oldalon)

BÚCSÚZÁS ÉS BEIKTATÁS MONTREALBAN

Montrealban szeptember 16-án vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepi szentmisében adtak hálát Deák Ferenc SJ 32 éves szolgálatáért, és örömmel köszöntötték az új plébánost, Androvich Tamást.

A helyi bíboros érsek, Jean-Claude Turcotte nevében Michel Parent, a nemzeti plébániák püspöki helynöke és Kiss G. Barnabás OFM püspöki delegátus iktatta be az új plébánost ünnepi szentmise keretében. A beiktatási szertartás az evangélium, illetve a homília után történt.

A zsúfolásig megtelt templomban a hívek boldogan fogadták az új plébánost, és azokat, akik hálával búcsúztak a 32 évig hűséggel szolgáló Deák atyától. Az eucharisztikus ünnepelés zárásként leplezték a volt plébánosok nevét őrző márványtáblát, aztán a volt és az új lelkipásztor méceszt gyújtott az elhunyt plébánosok emlékére.

A szentmisét fogadás követte a templom alatti nagyteremben. Köszöntők, gratulációk és hálás szavak következtek. A Magyar Egyház nevében Erdő Péter bíboros köszöntötte a megjelenteket, és gratulált Tamás atyának, egyben jókívánságait küldte Deák atyának. A külföldi magyarok nyugalmazott püspöke, Miklós-házy Attila szintén levélben fejezte ki jókívánságait és üdvözlését. A külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök, Cserháti Ferenc is levelet írt az alkalomra. Mindhárom üdvözlést Barnabás atya tolmácsolta az ünneplőknek.

Felejthetetlen volt a cserkészek búcsúzása Deák atyától és örvendőző köszöntője Tamás atya érkezése miatt. A szerzetesi jelenlét végét jelezte Jaschko Balázs SJ atya, aki Toronto és környéke magyarsága nevében idézte a jezsuita múltat, majd áldásos munkát kívánt az új plébánosnak.

fr. Kiss G. Barnabás OFM

Deák atya (középen) köszöntése. Tőle jobbra az új plébános, Androvich atya

REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK

Városmisszó Budapesten

Bécs, Párizs, Lisszabon és Brüsszel után idén szeptember 16. és 22. között Budapest rendezett Városmissziót. Megtérésre hívó üzenettel szólították meg a szervezők a város lakóit egy héten keresztül. Kiléptek a templomok és kolostorok falai közül, és a jó ügy szolgálatába állították a zene, a művészetek, a tudomány, a kultúra eszközeit. Az eseménysorozaton részt vettek a fenti európai nagyvárosok bíborosai, illetve érsekei, XVI. Benedek pápa küldöttként Camillo Ruini bíboros, a Római Főegyházmegye általános helynöke.

Erdő Péter bíboros interjút ad az egyik budapesti bevásárlóközpontban

A programok szervezésébe több mint 100 plébánia, lelkeségi mozgalom, katolikus intézmény kapcsolódott be, mintegy 120 helyszínen 1500 kulturális program várta az érdeklődőket. Az alábbiakban a teljesség igénye nélkül nyújtunk betekintést az eseményekbe.

Kora délutántól estebe nyúlóan tanúságtételek, riportok, beszélgetések és zeneszervezők zajlottak a város központi terein. Így többek között a Blaha Lujza téren, ahol a járókelők tanúságtételeket hallhattak, leülhettek a „Meghallgatlak” sátorba, s együtt imádkozhattak a szervezőkkel. A Moszkva téren lévő „városmisszionáriusok” elsősorban a szegények és a periférián élők felé fordultak. Hétfőn 10 órától kedden 10 óráig a Zugligeti Plébánia közösségének szervezésében folyamatosan felolvasták az Újszövetséget. A Nyugati téren egy „régí vágású” amerikai kamion parkolt lenyitható színpaddal. A Vörösmarty téren ökumenikus színpadot állítottak fel katolikus, református, evangélikus, baptista, metodista és más keresztény közösségek művészeinek, tanúságtéveinek közreműködésével.

Budapest főbb múzeumai, kiállítóhelyei és templomai egyházi témájú koncerteknek, képzőművészeti gyűjteményeknek, építészeti konferenciáknak adtak helyet a Szakrális művészetek hete keretében. A Petőfi Irodalmi Múzeumban például írók szakrális tárgyait mutatták be. Látható volt József Attila Isten című versének egyik kéziratos változata, Thurzó Gábor bizánci stílusú keresztje.

A Kulturális Örökség Napjai és a Városmisszió időben szerencsésen egybeesett, így lehetőség adódott arra, hogy a látogatók előtt egész nap nyitva álló, tárlatvezetéssel is megismertetett épületekhez (múzeumok, kultúrházak, közigazgatási intézmények) a város templomai is csatlakozzanak a Nyitott templomok éjszakája című program keretében.

A hit napja

A Városmisszió első napja – a hit napja – Ralph Martin előadásával kezdődött. Az amerikai előadó, a katolikus megújulási mozgalmak meghatározó alakja az újravangelizáció kérdéséről fejtette ki gondolatait. Előadásának kiindulópontja az volt, hogy a mai világban már nem vehetjük adtnak, természetesnek a hitet, ezért okvetlenül szükség van az újravangelizálásra, a misszióra. A hívó ember azzal tehet ma legnagyobb szolgálatot embertársainak, ha elvezeti őket Jézus Krisztushoz.

Az első nap műhelymunkái között szerepelt a sport és a művészet szerepe az evangelizációban. Érdekes téma volt A test teológiája – A szexualitás II. János Pál pápa szerint örömhír a XXI. század embere számára című műhelyfoglalkozás, melyet Paulo Araújo lisszaboni plébános vezetett.

A szeretet napja

Soha semmi nem jogosít fel bennünket arra, hogy letérjünk a szeretet útjáról – mondta Bőjte Csaba ferences atya a nemzetközi kongresszus második napján, amelynek témája a szeretet volt. A Kárpát-medencei magyarság legnagyobb problémája most, amit szeretet-

tel, segítő szeretettel kellene megoldani, az nem a szabadság hiánya, hanem a meg nem született gyermekek hiánya. Vétkesek közt cinkos, aki néma – emlékeztetett az előadó, majd a csobánkai Élet Házának létrejöttéről és céljairól beszélt.

A nap tanúságtéve Mádl Dalma asszony, Gorove László és Krisztina, valamint a „Szabadulás a foglyoknak” hálálétalanokat támogató francia szervezet munkatársa arról szóltak, mit jelent saját életükben a szeretet, hogyan sikerült túljutniuk életük nehézségein a másoktól kapott és másoknak továbbadott szeretet segítségével.

A vértanúság napja

A Városmisszió harmadik napján a kongresszus résztvevői az esztergomi bazilikában szentmisén emlékeztek meg a Magyar Egyház vértanúiról, köztük a főegyházmegye vértanú papjairól, Mindszenty József bíborosról és Mészleányi Zoltán püspökről. A szentmisét Camillo Ruini bíboros mutatta be,

Misszió utcákon-tereken

aki felolvasta a Szentatya üzenetét. A pápa ebben figyelmeztet: az Egyház kezdetül fogva fontos feladatának tekintti, hogy eljuttassa a népekhez az Evangélium üzenetét. Így van ez a mai Európában is, ezért a Szentatya örömmel üdvözi a Városmisszió rendezvényét, és örömmel nevezte ki küldöttjének Ruini bíborost.

A szentmise végén a papság és a hívek az altéplombba vonultak, ahol méceszt gyújtottak Mindszenty József bíboros és Mészleányi Zoltán püspök emlékére.

Az öröm napja

Szeretném felfedezni veletek az öröm útját – mondta a budapesti Városmisszió negyedik napján a nap előadója, Jean-Luc Moens matematikus, újságíró, az Emmánuel Közösség tagja.

Az előadó feltette azt a kérdést is: lehet-e szomorú egy keresztény? A válasz: lehet. A szomorúságának azonban nem magába fordulásból, hanem épp ellenkezőleg, szenvedő testvéreiről iránti együttérzésből kell erednie. „Sírhat, amikor azt látja, hogy az emberek kiutasítják Istent az életükből. Sírhat azokkal, akik sírnak, szenvedhet azokkal, akik szenvednek az éhségtől, az igazságtalanságtól vagy a háborútól. Harcolnia kell értük, hogy eljöjjön Krisztus királysága. És éppen ekkor találkozunk Jézus üzenetének különös paradoxonával: ez az igaz szomorúság a valódi öröm forrásává válik.”

A remény napja

A reményről a hit és a szeretet mellett kevesebb szó esik az Egyházban – pedig

(Folytatás a 4. oldalon)

NÉMETORSZÁGI MAGYAR PAPOK KONFERENCIÁJA

A Konstanz melletti Hegnében találkoztak október 1. és 4. között szokásos őszi papi konferenciájukon a németországi magyar lelkészek. A csodálatos dél-németországi helyen nyugszik Boldog Ulrika szerzetes, a Szent Keresztről elnevezett irgalmas nővér.

Az első tanulmányi napon Tempfli Imre, stuttgarti magyar plébános „Reformok egykor és ma” című előadását követték nagy figyelemmel. A helyszín sugallatára, jó volt feleleveníteni újra a XV. századelő egyháztörténetének fontos eseményét, a konstanzi egyetemes zsinatot (1414–1418) és a pápaválasztás körülményeit.

A második nap témája a mára irányított figyelmünket, feltérképezve kicsit a nyugati szörvénymagyarság lelkipásztori ellátásának helyzetét és keresve a jövőbeli megoldásokat.

Koncelebrációs szentmiséinken, homíliáiban Cserháti Ferenc püspök atya bátorított bennünket az áldozatos papi szolgálatra, melynek egyedüli hiteles forrása és megtartója a mindennapi ima.

Ellátogattunk Konstanzba, ahol megtekintettük a képen is látható zsinati csarnokot, a hajdani székesegyházat és megcsodáltuk a virágairól, zöldégeiről és gyümölcseiről híres Reichenau és Mainau szigetét, gyönyörű román kori templomaival együtt.

Lukács József, Köln

Gyermekeknek

A MAGYAR IFJAK VÉDŐSZENTJE

Az őszi cserkészkiránduláson egyre több szó esett Árpád-házi királyainkról és szentjeinkről. Adta ezt a lehetőséget Esztergom és Székesfehérvár megtekintése is. István atya sok érdekességet mesélt, meglevenítve e városfalak között játszódó történelmet. 1000 évvel ezelőtt, 1007-ben született Szent Imre herceg, Szent István királyunk és boldog Gizella fia. Születési helye ismeretlen, e két királyi városunk egyaránt magának vallja. Nevét nagybátyjától, Henrik császártól kapta, Henricus, Enricus, Emericus, Imre. E név viselői november 5-én ünneplik névnapjukat. Édesapja, mivel a trón várományosának szánta, nagy gondot fordított nevelésére. Az első példa a szülői ház volt, a királyi pár, akik mindketten az életszentség útját járták, ültették el gyermekük lelkében a hitet. 8 éves, mikor Gellért bencés szerzetes veszi át nevelését. A kis herceg szorgalmasan győzi le a betű jelentette nehézségeket, korán megizleli a tudomány szépségét. Ügyes kardvivő volt, több csatában igazi

hős. Történt egyszer, hogy édesanyja kedvenc városába, Veszprémbe érkezett és a Szent György kápolnában imádkozott. Arra kérte Istent, adja tudtára, mivel nyerhetné meg leginkább tetszését. A válasz nem maradt el. – Gyönyörű dolog a tisztaság és szüzesség, ápolod magadban ezeket az erényeket. Adj erőt, kegyelmet megvalósításukhoz én Istentem, kérte a mennyi erőt a kis herceg. Tévedés lenne azt hinni, hogy az ifjú egész nap csak imádkozott, élte az ifjak vidám életét. Szerette a társaságot, kedvenc sportja a vadászat volt.

Egy szeptemberi napon felharsantak a kürtök, de a vadászatról az ifjú nem tért vissza. Egy vadkan oltotta ki életét. A magyar ifjúság évszázadokon át példaképet tisztelt benne, fiú cserkészcsapataink viselik nevét.

Mit üzen Imre herceg nekünk, a mai ifjúságnak? Példát ad szorgalmából, kitartásból, lemondásból és emberségből. Üzenetét próbáljuk meg magunkévá tenni.

Judit néni

Fiataloknak

NE FÉLJETEK!

Milyen természetes dolog a szentmisében, az Evangélium felolvasása után így válaszolni: Áldunk téged Krisztus! Igen, örömhír hallottunk! De nagyon sokszor az Evangélium, Jézus szavai, olyan fenyegető eseményekről szólnak (lásd Lk 21, 5-19), hogy kétféleképpen kezdünk: valóban örömhír ez?

Olvastuk: kökönyv nem marad, háborúk, lázadások törnek ki, földrengések lesznek itt is, ott is, éhínség és üldöztetés... Krisztus tanítványait elárulják és bíróság elé hurcolják őket... Ne féljünk? Egy pillantás a régmúlt időkbe, talán ki tud segíteni bennünket, hogy megértjük Jézus szavait...

A jeruzsálemi templom pusztulására utal az első jövendölés. Az ókor egyik építészeti csodája volt ez a templom, a maga szépségével, hatalmas méreteivel és gazdagságával. De ami ennél sokkal fontosabb, kiindulópontja, otthona volt az egy Isten hitnek ezer meg ezer hívó

ember számára. Az örökkévalóság jelképe, minden isteni ígéret beteljesedése... Ennek pusztulásával (Kr.u. 70), egy világ omlik össze. A Szövetség Isteneinek imádása helyébe a kétségbeesés lép...

A második jövendölés a keresztények szenvedéseire, üldöztetésére utal. Hitük miatt pellengérré állítják őket, széthúzás, ellenségeskedés tör ki még a családokban is, sőt kinnözök és meg is ölik őket...

Mi tudjuk már: Jézus szavai a következők: valószínűleg túlközik. Nem féltetmet akar ébreszteni hallgatói, tanítványai szívében, hanem éppen ellenkezőleg: bátorít, reményt ad. Minden szörnyű esemény és megpróbáltatás ellenére szilárd hittel, hűséges kitartással győzedelmeskedni fogunk. „Nem vész el egy hajszál sem fejetekről. Ha kitartotok, megmentitek lelketekeket.” Hát nem nekünk is szóló örömhír ez?

Pál atya

REMÉNYT ÉS...

(Folytatás az 3. oldalról)

a reménység az, ami az előzőeket erősíti az emberben. A kongresszus ötödik napjának délelőttjén az előadók és a tanúságtevők a reményről fejtették ki gondolataikat. A nap előadója Nicky Gumbel, a Holy Trinity Brompton londoni anglikán egyházközség lelkesze, az Alpha kurzus kifejelesztője volt. Előadásában felidézte II. János Pál szavait: „Az ember nem élhet remény nélkül.” Mindenki – a nem hívó ember is – reménykedik valamilyen. A világ által felkínált remény azonban, bár látható és kézzelfogható, mégis bizonytalan és csálóka. A keresztény ember reménye – amely Jézus Krisztus megtestesülésén, halálán és feltámadásán és a Szentlélek eljövételén alapul – láthatatlan, de biztos alapon nyugszik.

Az Alpha kurzus világszerte elterjedt evangelizációs forma, az elmúlt húsz évben 152 országban indították el, összesen 33 ezer helyen, közel kilencmillió résztvevővel. A kurzus 10 héten át tart, és a keresztény hit alapjaiba vezeti be a résztvevőket.

A budapesti Városmisszió egyik csúcspontja volt a péntek esti szentmise, amelyet Christoph Schönborn bíboros, bécsi érsek mutatott be a Gellérthegyen.

A szentmisére a város négy pontjáról indult fáklyás menet: a Bakáts téri Szent Ferenc-templomtól, a Batthyány téri Szent Anna-templomtól, a Budai Ciszterci Szent Imre-templomtól és a Szent István-bazilikától. A felvonulás és a szentmise csaknem 15 000 ember vett részt.

A jövő napja

A kongresszus záráskordjaként került sor a sokak által nagy érdeklődéssel várt kerekasztal-beszélgetésre, amelyen Christoph Schönborn bíboros, bécsi érsek, André Vingt-Trois párizsi érsek, José da Cruz Policarpo bíboros, lisszaboni pátriárka, Godfried Danneels bíboros, malines-brüsszeli érsek és Erdő Péter bíboros, esztergomi-budapesti érsek vett részt. A jó hangulatú és sok izgalmas témát felvető beszélgetést Betlen János vezette. A kérdések a nap tematikájához kapcsolódóan az Egyház jövőjét feszegették.

A budapesti Városmissziót lezáró szentmise végén Erdő Péter bíboros átadta a Városmisszió keresztjének másolatát Piotr Jarecki varsói segédpüspöknek, aki Kazimierz Nycz érsek küldöttjeként volt jelen a szertartáson, és bejelentette, hogy a nagyvárosi missziósorozat folytatódik. A következő helyszín a lengyel főváros, az időpontot később határozzák meg.

(A Magyar Kurír alapján)

Vezetőképző táborok

600 TÁBOR, 9000 CSERKÉSZ

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség (KMCSSZ) központi vezetőképző táborai, a Sík Sándor Cserkészparkban, mely Buffalótól délkeleti irányban kb. 2 órányira fekszik, augusztus 2. és 12. között zajlottak. A Szövetség idén ünnepli az első ilyen tábor 60. évfordulóját.

A vezetőképző vezetőtiszte, a clevelandi Szentkirályi Pál öt közös célt helyezett a KMCSSZ jövőbeli vezetőgárdája elé: kint a természetben cserkészni és ezáltal közelebb kerülni Istenhez; a 10 cserkész törvény szerint élni, mivel ezekben foglaltatnak a „játékszabályaink”; magyarul beszélni, mert csak így értik meg egymást a három világrészről érkezettek; őrsi életet élni, mivel az őrsi rendszer a cserkészet egyik alapja; és ennek keretében életreszóló barátságokat kötni, a vezetést

szakágainak tudományát elsajátítani, és megtanulni szolgálni, felelősséget vállalni.

A Szövetség első vezetőképző táborát 1947-ben szervezte. Azóta majdnem 600 ilyen táborot tartott, és több mint 9000 cserkész vett részt a kiképzésben.

Hét önálló táborban 198 résztvevő dolgozott a 10 napos vezetőképző tábor alatt. A 14–16 éves jelöltek kiképzésének kö-

zéppontjában a kis csoportok, azaz őrsök vezetése, a 17–21 éves jelöltekben a kis csoportok, azaz rajok koordinálása, és a 22 éves felüli jelöltek kiképzésében a nagy csoportok, vagyis csapatok vezetése állt. A tábor életében részt vettek cserkészek Ausztráliából, Brazíliából, Kanadából, Németországból, az USA-ból és Venezuelából, de érkeztek cserkészek Magyarországról, a Felvidékről és a Délvidékről is.

A táborokat nem csak a számos előadás és gyakorlat tette érdekessé, hanem a 24 órás portyák és kirándulások is. A táboron résztvevő „minta” kiscserkészek és cserkészek lehetőséget adtak, hogy a cserkészvezető jelöltek valós helyzetben kipróbálják az újonnan tanult vezetői fogásokat.

KMCSSZ
Sajtószolgálat

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

nyesek. Nem annyira a fizikai és fiziológiai jelenségre vonatkoznak, hanem inkább azok embertani és metafizikai jelentőségére. Sok mindent tisztáztunk, világosabban meghatároztunk; de az emberi értelem mindig fáradságos feladatnak találja, hogy a teremtetést szemlélve igazában a Teremtő lenyomatával találkozzunk, az ő kezét érintjük.

Ilyen eszmélődések mindnyájunkat imára serkentenek, és a gyakran végzett ima tartalmát és belső motívumait is megjelölik.

II.

Missziós: Hogy a Koreai-félszigeten növekedjék a kiengesztelődés és a béke szelleme.

Korea összlakossága meghaladja a 70 milliót; kb. egyharmada Észak-, kétharmada Dél-Korea lakója (ez utóbbi számból 10 millió a fővárosban, Szöulban él). Nyugodtan állíthatjuk, hogy a 70 millió koreai óriási többsége (északon is!) a politikailag keményen és irigmalatlanul megosztott haza egységét és békéjét kívánja. – A lakosság mintegy 8 százaléka katolikus, 20 százaléka egyház keresztény. Nemrég eskettem egy

koreai lányt; elbeszélése szerint tágabb családjában többféle keresztény felekezet képviselve van, a katolikus is (attól függően, hogy lakóhelyükön melyik egyház végzett missziós munkát); ő maga metodista.

Koreát is mélyen érintette a 2000-es jubileumi év. A katolikusokat az a vágy fűtötte, hogy egész népük előtt hatékony tanúságot tegyenek Isten Fiának megtestesüléséről és megváltó szeretetéről. Ilyen irányú szerveződések felfrissült és jobban kiépült. Népük (mint a világ úgyszólván valamennyi népe) egyre inkább a gazdasági kibontakozás és jólét rabjává válik; szükségük lenne arra, hogy rácsodálkozzanak az emberlét igazi szépségére és annak velejáróira: a szellemi kultúrára, a szolidaritásra, az igazi szabadságra, a szeretetre, az áldozatos szociális segítőkészre. Hosszú és göröngyös az út, nagyok a feladatok. A hét évvel ezelőtti jubileumi év szelleme ma is és holnap is időszerű.

Ebben a hónapban egy-egy hosszabb pillanatra lélekben váljunk koreaiak: vágyakozunk és imádkozunk azzal a lelkekkel, amely Közép-Európától hét órával előbbre (és keletebbre) élő eltöklött katolikus testvéreinket eltölti.

Nagy Ferenc SJ

A gyöngyösi Alsóvárosi Ferences Templomban szeptember 22-23-án ünnepelték a Fájdalmas Szűzanya búcsúját. A szentmisét Majnek Antal munkács megyéspüspök mutatta be, aki ekkor ünnepelte ezüstmiséjét. A búcsún 27 különböző helységben található Mária-szobrot vittek a népviseletbe öltözött fiatalok

Floridai levél

A JÖVŐ MESTEREI

A Mesterek nem pottyannak az égből, mindenkinek ki kell járnia az inasiskolát.

Kanadában, Vancouverben, barátaim meghívtak ebédre. „A Picasso-ba megyünk – mondták sokat sejtető hangszállal. És hozzátették: Nem fogod megbánni.” Jó név, gondoltam, és az esős őszi napon előre örültem a Picasso – feltehetően – barátságos légkörének. A légkör valóban barátságos volt. Csupa fiatal fiú és lány főzte és szolgálta fel a jobbál jobb ételeket. Szakácstanoncok közé kerültem: Mégpedig a „nehezen kezelhető”, vagyis a problémás fiatalok továbbképzőjébe. A Picasso-ban megtanulják a konyhaművészet minden csínját-bíját, a bevásárlástól az étrendek összeállításától, az asztalterítéstől a felszolgálásig azt a helyes viselkedést. A tanfolyam sikeres elvégzése után bizonyítványt, oklevelet kapnak és „előttük a nagyvilág”. Az iskolának olyan jó híre van, hogy a végzősöket már előre kiszemelik maguknak az éttermek.

San Diegoban, közel a gyönyörű Balboa Parkhoz, (itt élt Márai Sándor), szintén tartanak fenn szakácsképzőt. De azok a fiatalok nem „terápiából” főznek, maguk választották a szakácsmesterséget. És minden délbén, tízenkéntőkor, bárki bemehet és élvezheti aznap „feladataikat”. A fiatalok kedvesen, egyesek aggódva, mások rosszul palástolt büszkeséggel teszik le a vendég elé kreációikat. Mindig jó, izletes falatokat kapom, sosem bántam meg, hogy kezdő kukta-ként asztalhoz ültem.

Hadd kanyarodjam át Bajorországra. Regensburg közelében van a felkapott Gasthof-Hotel am See. Az izléses bajor bútorok, a szép öreg cserépkályhák ott-honossá teszik a 40 szobás családi vállalkozást. Célja: egyesíteni a vidék sajátosságait a nagyvilág kiválóságaival. Hogy emellett – több étteremmel közösen – támogatja és munkájával hozzájárul az Európa Miniküche, az Európa Minikonyha sikeréhez, azt csak véletlenül tudtam meg.

Az 1989 óta működő Európa Minikonyha nem más, mint szakácsiskola, mégpedig 10-12 évesek számára. „A jövőnket csak úgy biztosíthatjuk, ha a tudásunkat és tapasztalatainkat továbbadjuk a gyermekeinknek” – jelentette ki Jürgen Magder nagynevű chef, az iskola alapítója. A „továbbadás” menete pedig a következő. Havonta egyszer összejön a 30 érdeklődő kisnasa a támogató éttermek egyikében, ahol lépésről-lépésre bevezetik őket az inyesmesterség különböző rejtekeibe. A kaotikus magyar egészségügyi helyzetet figyelve a program külön érdekessége, hogy a hat Regensburg környéki étterem mellett az akció támogatója éppen egy betegbiztosító intézet!

Nicolas Cantrel Párizsból került New Yorkba. A fiatal szakács jó ajánlólevéllel érkezett. „New York tárt karokkal fogadta”, hiszen aki a világhírű Alain Ducasse-nál tanult, és aki az ő pártfogoltja, abban eleve meg lehet bízni. Nicolas Cantrel 2003-ban érkezett New Yorkba és mindenben megfelelt az elvárásoknak. Nemrég nyílt meg vezetésével a legújabb New-York-i „sikk” étterem, a Bobo. Külön érdekessége, hogy minden, ami a tányérra kerül, viseli a mai varázsszót, vagyis: bio! Itáliából, Francia- és Spanyolországból, meg Észak-Afrikából érkeznek a legjobb biofalatok. S mintha ez még nem volna elég, Nicolas biztosítja vendégeit, hogy a Bobo minden szempontból megfelel a jelenlegi másik követelmény, a föld igényeinek. Hát csoda, ha sikere van?

Bitskey Ella, Sarasota

HABSBURG OTTÓ 95 ÉVES

Az egyik legősibb európai uralkodócsalád gyermekeként látta meg a napvilágot 1912. november 20-án, az ausztriai Reichenau melletti Wartholz villában a Bourbon-ház párizsi ágából származó Zita hercegnő és a 4 évvel később IV. Károly néven magyar királlyá és I. Károlyként osztrák császárrá koronázott Habsburg főherceg első fiaként. A birodalom, amelybe beleszületett és amely rövid időn belül az első világháborút követő rövidlábú békekötések nyomán darabjaira hullott, már akkor érezte, hogy napjai meg vannak számlálva. Miután 1914 nyarán egy merénylet Szarajevóban megölte Ferenc Ferdinánd trónörökösét, édesapja lett a korona várományosa. Ferenc József 1916 késő őszen bekövetkezett halála után ő vette át az államügyek vezetését az 50 milliós Osztrák-Magyar Monarchia élén. Lapunknak adott nyilatkozatában Habsburg Ottó elmondta, hogy jól emlékszik a Budai Várban tartott hosszú ceremóniára, mert – mint hangsúlyozta – egy élénk érdeklődésű kisgyerek számára az ilyen események mélyen beivódnak az emlékezetbe. Ettől kezdve uralkodónak nevelték, még azután is, hogy 1918 végén családjával együtt földönfutóvá lett, majd pedig emigrációba kényszerült. Életének közel 9 évtizedét szülőföldjétől távol töltötte, de sohasem kesergett a múlton, hanem átélte a név által reáértott erkölcsi kötelességet, szünet nélkül a jövő jobbításán fáradozott. A keresztény értékeken nyugvó európai egységet részesítette előnyben, ezért már a 30-as évek derekán belépett a Páneurópai Unióba. A Löweni Katolikus Egyetemen folytatott tanulmányai éppen Berlinbe szökötték, amikor Hitler átvette a hatalmat, így első kézből tapasztalta a náciizmus embertelen valóságát, amelyet azonnal elítélt. Így nem véletlen, hogy a világháború kezdetétől parancsot adtak Berlinben elrablására. Habsburg Ottó azonban már Franciaországba menekült, ahol Roosevelt amerikai elnök közbelépésére – Washingtonba települt át és onnan igyekezett enyhíteni az egykori Monarchia egyre kilátástalanabb helyzetén. Egyebek között arra is jutott ideje, hogy a Rotschild család anyagi segítségével megszervezze mintegy 3000, főleg zsidó származású osztrák, magyar, cseh, lengyel és német kijűztetését az Egyesült Államokba. A náciizmussal szemben álló budapesti körökkel Wodianer Andor lisszaboni magyar követ révén

tartotta a folyamatos kapcsolatot. Washingtonban minden követ megmozgatott a szovjet befolyás ellensúlyozására. A háború után Európába visszatérve Lotharingia fővárosában, Nancyban feleségül vette 1951-ben az ugyancsak menekült Regina szász-meiningeni hercegnőt. Családjával a bajorországi Starnbergi-tó partján telepedett le, a villát, amelyben ma is él, a gyakori, főleg amerikai előadókörutak tiszteletdíjából vásárolta. Miután a 60-as évek elején lemondott a trónigényéről, beutazhatott Ausztriába is. Később felvette a német állampolgárságot és a bajor Keresztény-Szocialis Unió küldötté 1999-ig, két évtizeden át tagja volt a strassburgi Európai Parlamentnek. Ebben az időben sokan mint a magyar ügyek félhivatalos parlamenti védelmezőjét tekintették, és egyre több budapesti politikus kereste kegyeit. Amikor a 80-as évek elején először kapott magyarországi beutazási engedélyt és a tévé élő adásban in-terjú készített vele, az utcák szabályosan kihaltak. Szinte az egész ország látni-hallani akarta azt a történelmi személyt, akit 1945 után minden hivatalos fórumon csak öcsároltak és még a Mindszenty bíboros ellen folytatott kirakatperben is mint népnéyző felbujtót állítottak be. A kommunista vezetők váratlan hajbókolása nem tévesztette meg, 1989 nyarán – Walburga leányával együtt – jórészt ő szervezte azt a Sopron melletti „páneurópai” pikniket, amelynek során több, mint 700 keletnémet jutott Ausztriába és ezzel döntő lökést adott a kommunista rendszer összeomlásának az NDK-ban is.

Mint hívó katolikus, Habsburg Ottó türelemmel viseli a magas kor velejáróit, de aktivitása ma is, életének 95. évében is töretlen. Rendszeresen látogatja az egykori Monarchia országait, előadásokat tart. Kiváltképpen szívesen találkozik a felnövő nemzedék tagjaival, hogy átadjon valamit nekik is a sok évtized alatt szerzett óriási politikai-történelmi tapasztalatból, egyben pedig óvja őket a szélsőségek csábításától. Egy interjúban az Európai Unió kibővítését nagy álma megvalósulásának nevezte. Ő, akinek ősei birodalma felett egyidőben „sohasem nyugodott le a nap”, változatlan híve a teljes európai egységnek és töretlenül küzd azért, hogy a unió tervezett alkotmányába bekerüljön az utalás földrésziunk keresztény alapjaira.

Vincze András

IGAZSÁGOS...

(Folytatás az 1. oldalról)

ról való elmélkedésre, hogy az táplálékukká váljon, és a hívek saját tapasztalataikból mondassák: Jézus szavai lélek és élet. Életünk és missziós elkötelezettségünk alapja Isten Igéje kell hogy legyen.

Nem hagyta érintetlenül azt az alapfontosságú kérdést sem, hogy az Egyház hogyan, milyen eszközzel járulhat hozzá a társadalmi, politikai problémák megoldásához. Ahogy a világ más részein, úgy ebben a térségben sincs általános recept. Elmondta azonban, hogy igazságos társadalom csak igazságos struktúrákkal építhető, ezek pedig nem jönnek létre és nem működnek anélkül, hogy a társadalom ne értené egyet alapvető értékekben és abban, hogy ezeket lemondások árán is élnünk kell, akár személyes érdekeink ellenére. Az igazságos struktúrák sosem lesznek véglegesen lezárta- és teljesek, a történelem előrehaladásával folytonosan meg kell újulniuk. Dolgozunk kell azért, hogy ezek mozgatórugója állandóan egy emberi és politikai „ethos” legyen.

Fontos aláhúznunk – tette hozzá –, hogy ebben az összefüggésben az Egyház alapvető hivatása a lelkiismeret formálása, az igazság védelme, a személyes és politikai erényekre való nevelés. E célok és a megmáshatatlanság értékek tanítását csak függetlenül, politikai pártoskodás nélkül viheti végbe. Ennek megvalósulásáért XVI. Benedek arra hívta a világi híveket, hogy teljes felelősségtudattal éljenek a közeljövőben, vegyenek részt a konszenzusok alakításában, és ellenezzék az igazságtalan döntéseket. A keresztény élet ugyanis nemcsak személyes erényekben nyilvánul meg, hanem társadalmi és politikai erényekben is. □

AKAROM

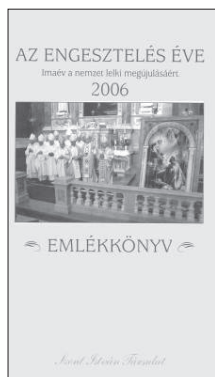
Akarom: fontos ne legyek magamnak. A végtelen falban legyek egy téglá, Lépcső, min felhalad valaki más, Ekevas, mely mélyen a földbe és, Am a kálter nem az ő érdeme. Legyek a szél, mely hordja a magot, De szirmát ki nem bontja a virágnak, S az emberek, mikor a mezőn járnak, A virágban hadd gyönyörködjenek. Legyek a kendő, mely könnyet töröl, Legyek a csend, mely mindig enyhít ad, A kéz legyek, mely váltig simogat, Legyek, s ne tudjam soha, hogy vagyok.

Reményik Sándor (1890–1941)

A KÖNYVESPOLCRA AJÁNLUK

Engesztelő könyv

Szent István Társulat, Budapest – 2007

A magyarság kettős jubileumot ült tavaly: a nándorfehérvári győzelem 550., valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc ötvenedik évfordulóját, e két jeles eseményre emlékezve hirdetté imaévet a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a nemzet lelki megújulásért.

„Az eseménydús esztendő elmúltával ideje visszatérnünk, megpróbálni összefüggő képet alkotni arról, hogy mit jelentett ez az imaév a magyar katolikus közösség életében” – írja annak a kötetnek a bevezetőjében Erdő Péter bíboros, amely az engesztelés évének szentelt a Szent István Társulat.

Jó visszaemlékezni a magyarság történetének két ilyen nagyszerű, az egész nemzetet összefogó eseményére, mint a nándorfehérvári diadal és az '56-os forradalom. Különösen jó a mai időkben, amikor a bizalmatlanság és az önzés legkéreke túllendül eluralkodott hazánkban, amikor már-már reménytelennek érezzük – akár mi, keresztények is – népünk sorsát. A püspöki konferencia úgy látta, ebben a helyzetben kapaszkodót,

kiutat kell mutatnia hívőknek és nem hívőknek, ezért döntött az imaév meghirdetésére.

Az Engesztelő Imaév sokakat megmozgatott itthon és a határon túl. Rengeteg imádkozó csatlakozott az engesztelő csoportjához, így a központi rendezvények mellett nagyon sok egyházmegyei és helyi eseményt lehetne lejegyezni, akárcsak az örömdetesen nagy egyházi és világi sajtóvisszhangot. Az emlékkönyv szerkesztői a bőség zavarát kerülve a legjelentősebb, az egész országot érintő eseményekre koncentráltak, s ezt kiegészítve egy kis ízelítőt nyújtanak a további programadatból.

Az imaév megőrkítése már csak azért is fontos, mert ahogy Erdő Péter is írja a kiadvány előszavában: „Ez volt az év is, amikor megvalósult a nagy álom: több mint egymillió magyar vállalta, hogy imádkozik nemzetünkért.” A könyv gerincét adó szentbeszéd mellett XVI. Benedek pápa és II. Alekszandr pátriárka levelét is olvashatjuk, s a Fatimában végzett engesztelő keresztút sem maradhatott ki a kötetből, amelyen a bíboros-prímás vezetésével több püspök is részt vett.

Az Engesztelő Imaév eseményeit bátorító jelek voltak, hogy hazánk valódi, mely megújulása elkezdődhet. Ez a remény és jövő fogalmazódott meg a nemrég véget ért Budapesti Városmisszióban is.

(MKPK Sajtóiroda)

„SZENT ERZSÉBETBŐL HŐS SZERETETET ÁRAD”

Egy zarándokút élményei

Szent Erzsébet Isten szeretetében élt, az evilági dolgok Istent juttatták eszébe – írta 2006. november 19-én a magyar püspökkari körlevél –, amikor meghirdette hazánkban a jubileumi évet.

„Ahogy körülöttünk, úgy körülötte is kavargott a mulandóság, a családi viszályok, az ármánykodók, a hálátlanok, a földi boldogság, a szülőföld, a vagyon, a hatalom – mind jött és ment. Erzsébet csak imádkozott és derűs maradt. Azon munkálkodott, hogy „vidámmá tegye az embereket”. Isten szeretetének sugárzása ragyogta be egész életét.”

Igazi modern szent!

Ilyen lelki alappal kezdtük el keresni Győrben, hogyan kapcsolódhatnánk egy tiszteletre indított zarándoklatához.

Mivel bottal járó, a 80. évemet taposó vándor vagyok, barátom felajánlotta csomagjaim terhének átvállalását. Többféle próbálkozás után az egyik budapesti utazási iroda tűnt a legjobbnak: Győrben vesznek fel minket, s hat napig változatos programmal gazdagítják életünket.

Még nagyobb volt örömmünk, amikor megtudtuk, hogy az út lelki vezetője Bábel Balázs kalocsai érsek lesz.

Zarándoktársunk volt a soroksári, a kiskunfélegyházi és a szabadbattyáni plébános is. A negyven fős csapat egy nagy családdá kovácsolódott.

Örömkünkben nem éreztek fárasztónak az első nap hosszú útját: Bécs–Linz–Passau–Regensburg útvonalon Velburgig.

Passauban tartottuk az első városnézést, ahol lenyűgözött a dóm szépsége. Ennek a templomnak a védőszentje után kapta Vajk az István nevet...

Tiszteletünket tettük a Niedernburg kolostorban, első királynénk: boldog Gizella sírjánál. Ott álltunk a magyar kereszténység ezeréves múltjának egyik gyökerénél: az Árpád-házi szentek sarjadásának bölcsőjénél.

A második napon Bamberg és Eisenach szerepelt programunkban. Bamberg püspöke Erzsébet nagybátyja volt, Eckbert, akit a Bánk bánban Petur bán formál meg. S ide hozták Otrantóból Lajos ögróf koporsóját.

Wartburg az első igazi találkozás Tübingiával, Szent Erzsébet második hazájával. Ott természetesen tübingiai Erzsébetnek nevezik. Wartburg falai még régiek. Jó volt köztük járni. A díszítések pompázatosak, a díszterem „fejedelmi”.

Másnap Eisenachban volt koncelebrációs szentmise a Szent Erzsébet-templomban. Elmentünk az evangélikus Szent György-templomba is, ahol Bach-ot keresztelték.

Aztán a marburgi Szent Erzsébet-templom következett. Erzsébet sógora, Konrád, a német lovagrend nagymestere építtette hamvai fölé, mert 1236-ban a szentté avatás után koporsóját áthozták, „oltárra emelték”.

„Koporsóját II. Frigyes császár és három érsek vitte a vállán. Frigyes levette

koronáját és a koporsóra helyezte: Ha nem tudtalak császárnővé koronázni a földön, fogadd most hódolatom jelét, hiszen Isten országában már királynő vagy!”

A templom ma az evangélikusoké. A sír alsó reliefjén betegek, bénák imádkoznak. Felül angyal viszi Erzsébet lelkét Krisztushoz, aki megáldja. Másik kezével koronát nyújt a koporsóban fekvő Erzsébetnek. Krisztus mellett Szűz Mária és a templomépítő Konrád lovag, más szentek társaságában.

Sajnos a sír és a templom díszes ereklyetartója is üres. Olyan sok helyre kérték ereklyéit, hogy itt nem maradt. De azért letettük nemzetiszalagos rózsánkat a koporsóra.

Utunk során mindennap volt szentmise, amelyeken lelkesen énekeltek a zarándokcsapat.

Ennek kapcsán kedves meglepetés is ért bennünket. Amikor a marburgi Szent Péter- és Szent Pál-templom plébános megtudta, hogy magyar érsek jön templomába misézni, akit zarándokok kísérek, meghirdette az eseményt az egész környéknek, ezáltal régóta kint élő magyarok és német hívek jöttek velünk együtt ünnepelni. De eljött az érseket köszönteni és vele koncelebrálni a földi püspök is. Igencsak meglepettünk a rendkívüli ünnepléstől.

Az Augsburgig vezető úton érsek atyáival végigmélteltük, hogy Erzsébet példáján mit jelent Isten jelenlétében élni a világban. Mert ez a mi hivatásunk is: a hit, a remény, a szeretet által.

Erzsébet csodálatos jegyes, feleség és anya volt! Férjével együtt imádkoztak, együtt fordultak a szegények, a betegek felé. Csodálatos összhangban éltek. Bőjtjeik, virrasztásaik kettejük benső titka voltak. Mint anya, fontosnak tartotta gyermekeit Istennek tetsző módon nevelni.

Erzsébet örömmel adta oda mindenét: testi, lelki, anyagi erejét. Felkereste a betegeket, az öregeket. Fürdette őket, megvarrta ruháikat, levágta hajukat, körmeiket, felvidította őket.

Augsburgban csak a dómot tudtuk megcsodálni, mivel későn futottunk be, de azért eléltünk a Fő téri Szent Péter-kápolnáig, hogy gondoljainkat a „csomót oldó” Boldogasszonyra bizzuk.

Július 7-én az Altötting-kegykápolnában vettünk részt háláadó szentmisén az úrtér és a kapott kegyelmekért.

A vasárnapi nap volt az utolsó napunk a zarándoklaton, és annak szentmiséje is háláadás volt.

Fülünkben ma is cseng a jubileumi évet meghirdető püspökkari szózat: „Minden munkánk és pihenésünk, örömkünk és bánatunk között keressük az Istent, hogy egymásra is rátaláljunk! Így mi is megtapasztaljuk, hogy a szeretet nem magánügy. A szeretet nem tud megenni jótetteink nélkül! Győzzük le kényelmességünket, hogy Szent Erzsébet példájára mi is Európa szíve lehessünk!”

Silly Magdolna

a társadalomban. A nagyvárosokban, ahol működnek, az emberek gyakran úgy élnék, mintha Isten nem létezne. A főpásztorok teremtsenek helyet és alkalmat az ima számára.

„Püspökök, legyetek az ima emberei!” – a pápa ezekkel a szavakkal foglalta össze beszédének lényegét. Mőzeshez hasonlóan ég felé tart kézzel imádkozzanak, közben híveik megvívják a hit jó harcát. Máriát követve minden nap dicsőítsék Istent üdvözítő tevékenységéért, amelyet az Egyházban és a világban kifejt – mondta végül a Szentatyja, majd áldását adta az elmúlt évben kinevezett püspökökre.

VR

KRISZTUS EGYHÁZÁNAK...

(Folytatás az 1. oldalról)

hagyja férje közelségét. Azon sem ütközött meg, ha Erzsébet az asztalnál egy falatot sem evett, mert éppen böjtölt. Az 1225-ben kitört éhínség idején teljes tekintélyével mögötte állt, amikor Erzsébet fölnyitotta a kamrákat és hembárokat, és úgymond - „kifosztva” a várat, segített az éhezőkön.

Erzsébet legbensőbb titka s egyúttal legvonzóbb vonása az volt, hogy tökéletes összhangot tudott teremteni az Isten és a férje iránti szeretet között. Szenvedélyesen szerette férjét, de tudta szeretni a szegényeket, a koldusokat, a nyomorékokat is. Imádkozott, böjtölt, adakozott nagylelkűen, szeretettel ápolta a betegeket és a leprásokat. Szent Ferenc fiai 1222-ben érkeztek Németországba. Hatásukra Erzsébet azonnal nagy lelkesedéssel fordult a szegénység ideáljára felé. Férje engedélyével Eisenachban 28 ágyas kórházat létesített.

1226-ban II. Frigyes császár keresztelkedésére szólította vazallusait. Lajos is elindult. Erzsébet országa határáig kísérté hadba vonuló férjét. Miután nehezen búcsút vett tőle, egészen özvegynek érezte magát, és sejtelmében nem csalatkozott: 1227. szeptember 11-én Lajos járvány áldozata lett a dél-olaszországi Otrantóban.

A hirtől halt meg közölni Erzsébettel, s amikor mégis megtudta, fájdalomban így kiáltott: „Jaj, Úram Istenem, most az egész világ meghalt számomra!” Két hétre rá, szeptember 29-én megszületett harmadik gyermeke: Gertrúd.

Lajos halála után Tübingia nagyjai mégis megfosztották özvegyi jussától, rokonsága kiutálta Wartburgból. Erzsébet Eisenachba menekült és iszonyatos nyomorban élt. Három gyermekével az egyik fogadó istállójában töltötte karácsony éjszakáját.

Amikor a kereszties lovagok aztán a bambergi dómba hazaszállították Lajos földi maradványait, Erzsébet már ott várta és felnyitatta koporsóját, hogy még egyszer láthassa szeretett férjét.

Végül Mechtild nagynénje, a kitzingeni kolostor apátnöje, és egyik rokona, Norbert, a bambergi püspök mégis csak felkarolta Erzsébetet, és kijárták neki, hogy Marburgban nagyobb javadalomhoz jusson. Erzsébet előbb elrendezte gyermekeit: Gertrúdot, a szülők korábbi fogadalmának megfelelően, az altenburgi kolostorba adta. Aztán két hűséges szolgálójával, Gudával és Isenrudal Marburgba ment, a lakatlanná vált vár mellett sátrat készített magának, és 1228/29-ben felépíttette a Franciscushospitál a leprások részére, szegénységi fogadalmat tett és belépett a ferences harmadrendbe. Ezentúl teljesen csak a szegényeknek és a betegnek élt. Így nem csoda, ha a munka hamarosan elemészette, és 24 évesen, 1231. november 17-én éjszaka elhunyt az Úrban. Két nap múlva eltemették az általa épített Franciscus-hospital kápolnájában.

Röviddel később, 1235. május 25-én IX. Gergely pápa Perugiában szentté avatta. 1236-ban földi maradványait díszes koporsóba helyezték és átvitték a róla elnevezett marburgi Erzsébet-templomba. Ekkor II. Frigyes császár, aki még Erzsébet életében hiába kísérelte a házassági ajánlatával a 21 éves fiatal és szép özvegynek, most Erzsébet fölöttébb helyezett fejeklyéjét koronázta meg a császári koronával és ezeket mondta: „Ha már itt a földön nem koronázhattalak császárnővé, úgy most fogadd a koronát nagyrebecsülésem jeléül:

Te már királynő vagy Isten országában”. Tisztelete hamarosan elterjedt és egyre fokozódott.

300 évvel később, Hesszeni Fülöp ögróf 1539-ben, a reformáció hevében, mégis feltörte Szent Erzsébet sírját és földi maradványait szétszórta, hogy így véget vessen nagy tiszteletének a földön. Árpád-házi Szent Erzsébet tisztelete azonban máig sem lankadt, sőt még inkább virágzik mint valaha, amint ezt az idei Szent Erzsébet-év hazánkban és világszerte is bizonyítja. Ezt tanúsítja idei megemlékezésünk is... Erzsébet Isten iránti szeretetből feláldozta életét rászoruló embertársaiért: felkarolta a rászorulókat, a kisemmizetteket, a társadalom peremére szorult nyomorékokat, a betegeket és a kitaszítottakat... Nincs az a hatalom, amely elnémíthatná a szeretet és beszéd hangját... Árpád-házi Szent Erzsébet ma is az Isten és az emberszeretet hírnöke, a hit és a keresztény élet példaképe, odahaza és külföldön egyaránt.

A Szent Erzsébet-év kiváló alkalom arra, hogy a családra irányítsuk a figyelmet. Szent Erzsébet rövid életében minden élethelyzetet megélt: volt gyermek, jegyes, ifjú házas és anya, volt özvegy, és volt férjére várakozó feleség. A szolgálatkés fiatalok, a hű feleségek, a családot gondozó édesanyák, a tevékeny szeretettel gyakorló özvegyek, a hitüket komolyan élő, életszentségre törekvő hívők példaképe. Példát adott a szent házasságra, házasságát igazi partneri viszonyban élte meg férjével, számukra természetes volt a természetfeletti távlat, azaz a férj nem zsarnokosodik, a feleség pedig nem az ösztönök tárgya, hanem úgy szeretik egymást, mint Jézus az Egyházat. Tübingiai Lajos és Erzsébet ma valóban jegyeskurzust, vagy házashétvégét tart; zarándágukuk előre mutat.

„Mi is ötlet kövessük, azon legyünk, / Amit benne dicsérünk, cselekedjünk” – zengi egyik himnusza, majd így folytatja: „Ó szavára, / Kenyérkéből csupa friss rózsá vála. / Mindenét elosztó szegényeknek, / Alamizsnát adván mindenknek. / Hogy kiveték özvegyen jóságából, / Mégis jót tett másokkal fonásából.”

A himnusz az ún. Rózsá-csodára utal. Abból az időből, amikor sógora, Henrik kormányozta a grófságot, elmondják, hogy Erzsébet változatlanul folytatta jótékonyágát a szegények között. Az egyik napon Henrik váratlanul tért haza a vadászatról, és találkozott vele, amint épp kosárral a karján igyekezett valahová. Henrik fölirtóztatta, és látni akarta, mit visz a kosárban. Erzsébet engedelmesen átadta neki kosarát, amelybe a szegények számára ételmelet csomagolt, Henrik azonban illatozó rózsákat látott benne, s megszegegyenülve útjára kellett bocsátania Erzsébetet.

A történetnek szimbolikus jelentése van: a másokkal megosztott kenyér ma is megszépíti életünket – friss rózsákat terem. Árpád-házi Szent Erzsébet két legjellemzőbb tulajdonsága a mély vallásos áhítat és a szegények iránti rendkívüli érzékenység volt. Mindig Isten akaratát tartotta szem előtt. Egyszerre volt boldog feleség, gyermekeit szerető anya és a szegények áldozatos gondozója.

Szent Erzsébetnek üzenete van a mához is: Szeressük Istent és szeressük embertársainkat. Élünk úgy, hogy ránk is büszke legyen mindkét nemzet, a német és a magyar! Ne csak önmagunknak éljünk. Vállaljunk újra áldozatot egymásért, a szegényekért, a betegekért, a szenvedőkért, és akkor hamarosan megtapasztaljuk, hogy a szeretet rózsát terem; megtapasztaljuk, hogy köztünk él az Isten, s ahol az Isten, ott szükség nincs. □

**Európai Magyar Papi Konferencia
2008. május 26–29.**

HÍREK - ESEMÉNYEK

Bíróság dönt a katedrálisról

A prágai kerületi bíróság döntése alapján a cseh főváros székesegyháza, a gótikus Szent Vitus-katedrális nem képez többé a Katolikus Egyház tulajdonát. A bíróság azzal érvelt, hogy a Szent Vitus-templom és a per tárgyát képező több más ingatlan a csehszlovák kormány 1954-ben hozott határozata értelmében az állam tulajdonába ment át és ez a jogviszony ma is fennáll. Milošlav Vlk prágai érsek a döntés után közölte, hogy az Egyház szerint a bíróság a kommunista önkényt szentesítette és ezért fontolóra veszi, hogy az ügyet az Európai Bíróság elé vigye.

A magzatok védelmében

Rigali philadelphiai bíboros óvott az őssejtekkel kapcsolatos kutatás erkölcsi vetületének elbagatelizálásától. Az amerikai főpap nyilatkozatában ismét sikra szállt a még meg nem született magzat védelmében. Bush elnök ugyan a napokban megvétőzte az őssejttel folytatott kutatások finanszírozására irányuló törvényjavaslatot, de a terv szószólói változtatlanul mindent megtesznek a kutatással szembeni erkölcsi fenntartások eloszlására. Rigali bíboros szerint az Egyháznak sziklaszilárdan kell fellelnie a változó köztársaságban jelentkező próbálkozások ellen.

II. Alexij Párizsban

II. Alexij orosz ortodox pátriárkát Párizsban fogadta Nicolas Sarkozy elnök is. A magyar származású francia államfő az orosz főpap látogatását az európai keresztények közti közeledés kézzelfogható jelének értékelte. A megbeszélést követő nyilatkozatában Sarkozy szerint II. Alexij útja újabb bizonyíték arra, hogy a keresztények egyesült erővel törekednek a társadalom emberi értékeinek megőrzésére egy olyan időszakban, amikor az erkölcsi fogódzók eltűnőben vannak.

Németországi mecsetek

Ralph Giordano német író bírálta a németországi mecsetek építését. A zsidó származású író szerint sokan úgy tesznek, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne, hogy német földön gomba módra szaporodnak a mecsetek. Giordano egy rádiónyilatkozatában úgy vélte, hogy az építettek valójában törökök-

szági vallási szervezetek, amelyek ezáltal idegen földön igyekeznek tért nyerni. Az író azonban leszögezte, semmi kifogása sincs a mohamedán vallás ellen, de ellenzi az iszlám palástolt előretörését a világban.

A civil kultúra jövője

A fenti címmel Budapesten idén ősszel is megrendezték azt az értekezletet, amelynek célkitűzése, hogy a résztvevő Kárpát-medencei magyarság, a hazai kisebbségek közművelődési és kulturális civil szervezetei, valamint képviselőik megismerjék egymás munkáját, megosszák egymással tapasztalataikat és újabb együttműködések jöjjenek létre, amelyek előbbre vihetik a magyar kultúrális civil szervezetek együttműködését, gondjaik hatékony megoldását határon innen és túl.

Vincze András

Éleszd fel magadban Isten kegyelmét!

Megtartotta első ünnepélyes főpapi szentmiséjét Cserháti Ferenc, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye nemrég kinevezett segédpüspöke, a külföldön élő magyarok nyáron felszentelt püspöke. A müncheni Damenstift-templomban október 7-én tartott szentmisén Cserháti Ferenc homíliájában hangsúlyozta: „Éleszd fel magadban Isten kegyelmét, melyet kézfeltételben által kapsz”. Rámutatott: öriznünk kell Szent István-hitünket, anyanyelvünket, kultúránkat. Mint mondta: – Az isteni kegyelem élesztgetésének egyik jele, hogy a hívek rendszeresen részt vesznek a szentmisén. Imádság nélkül elhidegül, fagyossá válik Istenhez való ragaszkodásunk.

A külföldön élő magyarok püspöke egy személyes élményéről is beszámolt: szeptember 22-én XVI. Benedek pápa fogadta a világban nemrég felszentelt püspököket, akiknek mellkeresztet ajánldokozott. Ferenc püspök atya számára ez jelképes értékű: arra ösztönzi, hogy a szeretet győzelmét hirdesse, bámerre jár! Cserháti Ferenc idén június 15-e óta a külföldön élő magyar hívek pasztorációját a püspökké szentesítés kegyelmével folytatja, hogy megerősítse a hitben hazajutóktól távol élő testvéreit.

Frigyesy Ágnes, München

SZÁJRÓL SZÁJRA

Szvatopluk és a fiai

A magyar monda Szvatopluk személyét a fehér lóval kötött vásár révén őrízti meg az utókor számára. Kétségtelen, hogy a honfoglalás idején ő volt a morvák fejedelme, bár csak mint a német császár hűbérese. Országá függetlenségét 871-ben sikerült megvalósítania.

De nem az ő honfoglaláskori története lenne mai mondókám lényege, hanem egy másik monda, vagy nevezetű anekdotának, ami Szvatopluk személyével kapcsolatban maradt fenn, Biborbanszületett Konstantin (uralkodott: 912-től 959-ig) bizánci császár feljegyzésében.

Szvatopluk fejedelem halála előtt három részre osztotta országát és három fia közül az első nagy fejedelemnek téve, a másik kettőt alája rendelte. Megintette őket, hogy ne viszálykodjanak egymással és a következő példát hozta fel nekik: három pálcát vett kezébe, összekötötte őket és odaadta legidősebb fiának, hogy törje el. Mikor a fiú nem járt sikerrel, tovább adta a másodiknak, majd a harmadiknak. Ők sem boldogultak a feladattal. A fejedelem szétoldotta a kőtestet a pálcákra és egyenként adta oda nekik. Persze

így már minden fáradság nélkül szétörték azokat.

– Vegyetek erről példát – szólta a fejedelem – ha összetartók vagytok és szeretitek egymást, sohasem győznek le az ellenségek és nem ejtenek rabságba. De ha három darabra szakítjátok a birodalmat és nem engedelmeskedtek bátyátoknak, tönkreteszitek egymást és ellenségeitek le fognak benneteket tiporni.

Biborbanszületett Konstantin feljegyzésében még hozzáfűzi: „Szvatopluk halála után egy évig békén maradtak a fiúk, de aztán visszavonás (viszály) és testvérháború támadt közöttük, mire a magyarok teljesen megsemmisítették őket és elfoglalták országukat, melyet most is bírnak”.

A bizánci császár persze csak a múltat tudta vizsgálni, a jövőbe nem látott. Utolsó szavai: „...melyet maig is bírnak” – ma nem állják meg helyüket.

(Tóth Béla: A magyar anekdotakincs című munkájából átvett szöveget jelentéktelenül rövidítettem és a régies írás és kifejezésformát a ma beszélt nyelvezethez illesztettem – bevalloam nem szívesen.)

Ramsay Győző

„MAGYAR KERESZT” A RAJNA PARTJÁN

Az ideai aacheni, hétévente szervezett zarándoklatot megelőző hónapokban, internetes olvasmányaim közepette, érdekes információra lettem figyelmes. Egy mindenki számára elérhető magyar levelező listán (www.magyaronline.net/forum), rövid írást tettem közzé, hogy a közeli Andernachban egy „magyar kereszt” található a XIV. századból. Elkezdem keresni az erről fellelhető adatokat, melyeket ezennel szívesen megosztok Önökkel:

Az andernachi Liebfrauenkirche román stílusú plébániatemplom szentélyében látható ún. „Ungarnkreuz” a pestis-kereszt csoportjába tartozik, melyet valószínűleg magyar zarándokok használtak Aachenbe zarándokolva. A kifejezőgazdag feszület nem a mindenki által ismerős formát mutatja, hanem villához hasonló ágkereszt, melynek felső ágain pihen a corpus. Krisztus szenvedő alakja egészen plasztikus módon van rajta megformálva, ahol a test vonaglik és véres nagy sebek látszanak. A kereszt művészi mondanivalója: Ha összűleink az Élet fájáról szakítva vétket, Krisztus a világ fáján értünk vállalt szenvedésével és halálával megváltott minket. Krétai Szent András püspök a kereszt ezen teológiai mondanivalóját így fejezte ki: „Ha a mi Életünk nem lett volna rászegve, akkor az oldalából nem törték volna elő a halhatatlanság forrását... bűneink adóslevele sen nem lenne összegyűjtve; nem lennénk szabad emberek s az élet fájának gyümölcsét se ízlelhetnénk meg.”

A zarándokok a Rajna-vidéki szakaszon Frankfurt és Aachen között egy jól ismert kereskedőutat használtak, melynek mentén Andernachban a magyaroknak zarándokfogadóban volt lehetőség-

gük megszállni. Külön alapítványok gondoskodtak az utasok ellátásáról. Itt őrizték évszázadokon keresztül a magyar zarándokok keresztjét és zászlóját.

Minden valószínűség szerint már Szent István korában zarándokoltak magyar keresztények Aachenbe, hiszen István király az egyik magyar zarándokházat Aachenben építtette. A magyar zarándoklatok első írásos nyoma 1221-ből származik. Rendszeres Nagy Lajos király tette őket. A XIV. század közepére már olyan arányokat öltött a magyarok aacheni zarándokjárása, hogy a zarándokok részére Nagy Lajos királyunk 1367-ben Szűz Mária és az Árpád-házi szentjeink tiszteletére Magyar Kápolnát alapított, mely ma is Nyugat-Európa közismert magyar kápolnája. A zarándoklatot II. József császár 1776-ban tiltotta be.

A rendszerváltás óta ez a hagyomány Magyarországon újra éledni látszik. A tavasz folyamán a Rajna-menti magyar katolikus közösségek is megtekintette a keresztet, melyet érdemes felkeresni.

Lukács József, Kőln

Weöres Sándor

Kereszt-árnykép

A kereszt felső ága égre mutat, nagy örömhírt tudat: „itt van a te utad”

a kereszt két karja a légbe szétszalad, rajta sovány kezek tört vért virágoznak: „vigyázz: ór a lélek, de a test megszakad, kétfelé visz ösvény s te szabad vagy, szabad”

a keresztnek alsó ága földre mutat: „veszdőj: itt ász kutat, lásd benne arcodat.”

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Telefon: (089) 532 82 88
Telefax: (089) 532 82 45
E-Mail: eletlenk@gmx.de

Felélő kiadó:

Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
Felélő szerkesztő: Zsoltóréz Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József és Vincze András

Redaktion und Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 - D-80336 München

Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 532 82 88
Telefax: (089) 532 82 45
E-Mail: eletlenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15,- EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,-

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúli, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadónak küldi az újságot.

1 példány ára: 150 EUR
Előfizetési ár egy évre 15,- EUR
Tengerentúli US\$ 50,-
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegation
Sonderkonto „ÉLETÜNK”.

Postbank München
Konto-Nr.: 606 50 003 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC BPBKDE33

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstentfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHÖZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

Református istentiszteletek Münchenben:

Reisinger Str. 11., minden hó 1., 3., 5. vasárnap 16 órakor; 2. és 4. vasárnap 11 órakor.
Tel.: 089/601 13 35, www.reformatus-muenchen.de

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük *helyi terjesztőnkkel (missziókkal)* rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betétként: 0,10 EUR
Jellegű: postaköltség 5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betétként: 0,20
Nagybetűs sorok betétként: 0,40
Egyszeri, 1 „pontos” keret: 10,00
Kétfélszoros hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egyszöri hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közzétek!

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtekinthető még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, Ealing, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/88566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com
Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove.

ÉSZAK-ANGLIA:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: **Rochdale**, Wolverhampton, Bradford, Luton, Brighton-Hove.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs-újhely (Familien-Kirche); Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmann-gasse 14, Tel.: 0043-1/317 3656.

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Kersztfalvi@freemail.hu
Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.45-kor, Felsőőr, vasárnaponként 10.45-kor.

Grác: Ft. Fodor János lelkész, Ugri Mihály gondnok, Tel.: 0043-316/68 35 08; szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz.

Innsbruck: Dr. Magda Szilveszter diakónus, Tel.: 0043-512/204 103. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax), E-Mail: ernest.szabo@diocese-linz.at Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Simon Attila káplán, Tel.: 0043-676/877 27 345, E-Mail: simonatti@freemail.hu
Szentmise minden hónap 4. szentmise 11.00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombat 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Schwarz Mária, Tel.: 0043-662/820 139.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del Arbre Béni 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33, B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22 116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel./fax: 0033-1/42 086 170.

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636

NÉMETORSZÁG

Augsburg-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Türos Dező plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-170/77 18 529.

Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Beczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schweig, Tel.: 0049-911/507 57 96.

Essen-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen, Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Heidelberg, Baden Baden. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: 0049-721/ 687215.

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Köln-i Főegyházmegye és Aachen: Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungamzentrum@netcologne.de
Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/ 232120; <http://www.Ungamzentrum.de>

HIRDETÉSEK

Költöztetés és áruszállítás Magyarországra is, egy nemzetközi költöztető vállalatot keresztes, elfogadható áron. T.: 0049-(0)7034/270-342.

Magyar ingatlanok közvetítése. T.: 0036-30/66-76-455.

Gondozást, háztartásvezetést vállalkozókkal, közepes német nyelvtudással. Tel.: 0036-30/636-3013.

Idősek ápolását, házvezetését vállalja 24 órában empátiával bíró, leinformálható, németül is beszélő magyar hölgy. T.: 0176/54-52-81-20.

Jómegejelenésű, kedves, anyagilag rendezett budapesti nyugdíjas hölgy (még aktív dolgozó), megismerkedne vidám, életkedvelő 60-67 éves úrral. Találkozás lehetséges a rosenheimi barátnőmmel is (0036-(0)8031/35 76 71). T.: 0036-1/30 20 703.

Eladó Vörösn, Keszthely közelében, 2 db. közművesített építési telek, össz. 6.000 m². T.: 0033-237/462 802, E-mail: agnesterek@aol.com

Németországban élő, vajdasági magyar nő (62), korban hozzá illő ösztöne és komoly kapcsolata vágyó társat keres. Jelige: „Róza”

Eladó Budapesttől 35 km-re, egy termálfürdő, lovadás szálloda közvetlen szomszédságában fekvő, 1997-ben épült 140 m² lakóterületű családi ház, 4000 m² gyümölcsfákkal beültetett telekkel. Irányár: 90 ezer EUR. Érdeklődni: 0049-(0)6221/77 59 81.

44 éves hölgy, ápolást, idősek/gyermekek gondozását, házvezetést vállal. T.: 0151/14 42 65 23. 0

Limburg-Fulda-Mainz-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Gießen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freising-i Főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638, Fax: 0049-89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrück-i Egyházmegyék: Misézó helyek: Hagen, Minden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel./Fax: 0049-251/32 65 01. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passau-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau: Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzenorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgart-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190 E-Mail: missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgmstgt.de www.ukgm-stgt.de

Würzburg-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43.

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munke-rudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József-kápolnában (Akersveien 4). Tel./fax: 0047/22744 124.

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszönya kápolnájában minden kedden 7.45-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039-347/344 55 38, E-Mail: jruppelt@calasanz.net

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-1/36 23 303. E-Mail: f.vizauer@gmx.ch Misézó helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld, Basel.

Fribourg: Ft. Popa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Szentmise minden hó 4. vasárnapján 11.15-kor, az Orsolyiták templomában (rue de Lausanne). Misézó helyek: **Genf:** Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Tel.: 00 41-22/7910458; **Lausanne:** Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Tel.: 0041-21/6478 678; **Bern:** Röm. Kath. Ungarn-mission, Ft. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch <http://www.katolikus.ch> □

A Magyar Egyházi Könyvklub karácsonyi kínálatából

VALLÁSOS KÖNYVEK

Betlehemi csillag

Válogatás a magyar- és a világirodalom legszebb karácsonyi elbeszéléseiből, verseiből, imádságaiból
7,50 EUR / 10,34 USD

Katolikus Kalendárium 2008

Részletes naptárral, a névnapok jegyzékével, sok érdekes írással, viccekkel és rejtvennyel
1,23 EUR / 1,69 USD

Szeretők, földem, Erdély

A kötet a magyar líra Erdély-tárgyú költészetének legjavát vonultatja fel
8,29 EUR / 11,44 USD

Biblia (nagy családi)

Ó- és Újszövetségi Szentírás a Szent István Társulat kiadásában, bibliai nyomó papíron, aranyozott műbőr kötésben
16,63 EUR / 22,93 USD

Képes Biblia

Az 520 színes oldalas könyv bibliai szemelvényeket tartalmaz összekötő szöveggel. Főleg gyerekeknek ajánljuk
33,75 EUR / 46,55 USD

Az Árpád-ház szentjei

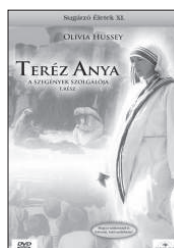
Magyar Zoltán műve olyan kézikönyv, amelynek minden magyar Olvasó könyvespolcán ott a helye
15,83 EUR / 21,84

DVD-FILMEK

Szent Antal

12,46 EUR / 17,18 USD

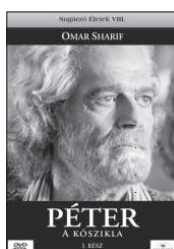
Teréz anya 1-2.

2 x 8,29 EUR / 11,44 USD

Szent Rita 1-2.

2 x 8,29 EUR / 11,44 USD

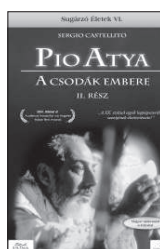
Szent Péter 1-2.

2 x 8,29 EUR / 11,44 USD

Don Bosco 1-2.

2 x 8,29 EUR / 11,44 USD

Pio atya 1-2.

2 x 8,29 EUR / 11,44 USD

Rendelés után kiszámoljuk és elküldjük Önnek a kiadványok és a szállítás árát, s megküldjük a bankszámlaszámunkat is. A megrendelt kiadványok árát banki átutalással előre kérjük befizetni. A pénz beérkezése után 3 napon belül postára adjuk a csomagot.

A KÖNYVEK ÉS A DVD-K MEGRENDELHETŐK:

Magyar Egyházi Könyvklub, H-1075 Budapest, Károlyi krt. 1.

Telefon: (00-36) 1/328-0196, 30/568-4539 Fax: (00-36) 1/328-0198

E-mail: maximil@t-online.hu

www.egyhazikonyvklub.hu